Dybeck uppfattar felaktigt 7—8 **uk** som en form av verbet 'hugga' och vill supplera (**hi**)**uk**. I UFT översättes inskriften: »Såse (är den) som högg (stenen) efter Jernger». Bugge påpekar, att **sasi** är den äldsta bevarade formen av pronomenet 'denne' i sg. nom. mask. och sålunda icke ett mansnamn. Han översätter inskriften: »denne (Sten) er ogsaa (reist) efter Jargeir».

I Gillberga äng restes den stora minnesvården över Jarger, bestående av en praktfull runsten (U 186), en korsmärkt sten (U 187) och en stensättning av flera resta stenar. Sannolikt har en vägförbindelse här gått från höjden vid Garns kyrka över sankmarken kring Näfsån upp till Gillberga. I närheten av vadstället mottogs färdemannen då av det minnesmärke, som sönerna Trane och Åsbjörn låtit utföra till minnet av sin fader Jarger. När han sedan fortsatte upp till byn, påträffade han där ännu en runsten, på vilken han läste, att också denna sten var rest efter Jarger.

189. L. Karby, Ösbeby-Garns sn.

Litteratur: B 116, L 479. J. Peringskiöld, F 1 5:1 n:r 19, Monumenta 3, bl. 172; O. Celsius, SR 2 s. 107; UFT h. 10 (1882), s. 217; E. Hellquist, Om de svenska ortnamnen på -inge, -unge ock -unga (i: Göteborgs Högskolas Årsskrift, 1905), s. 260; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 25; O. von Friesen i Namn och Bygd 18 (1930), s. 96.
Avbildning: Peringskiöld, teckning (i F 1 5:1), träsnitt (i F 1 5:1, Peringskiölds Monumenta och B 116).

Runstenen fanns enligt Peringskiöld »Widh Lille Karby i Össby Sochen, på rygg liggiande». Den är numera försvunnen och har förgäves blivit eftersökt.

Gården L. Karby är numera obebyggd; den hör till Sjöberg. Den var belägen ungefär mitt emellan Väsby och Sjöberg, i närheten av skolhuset. Dybeck uppger 1868, att »grunderna efter husen finnas ännu och en myckenhet hednagrafvar är omkring dem, deribland två stående bautastenar och fem små treuddar. Jag räknade här öfver 20 grafkullar. Det tör icke töfva innan hela tägten upplöjes. Jag har fullt skäl till antagandet att denna grafflock för icke särdeles lång tid sedan sträckt sig ända till den nyss nämnde runstenen [U 194]. Under fem särskildta besök i trakten letade jag flitigt efter Karby-stenen (B 116, L 479), utan framgång ... Af bautilska ritningen kan slutas att stenen redan på 1600-talet icke mera var rest, hvadan han sedermera kunnat utan synnerligt omak obehörigt användas, i helt eller krossadt skick.»

Inskrift (enligt Peringskiöld):

frustin × uk × kati × i × kuliki × þiʀ × litu × risa × stin × þana × uk × birsa × iftiʀ × kuikbiarn × faþur sin
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65

Frøystæinn ok Kati i Kølingi þæiʀ letu ræisa stæin þenna, ok Birsa, æftiʀ Kvikbiorn, faður sinn.

»Frösten och Kåte i Kölinge de läto resa denna sten, och Bärsa, efter Kvickbjörn, sin fader.»

Till läsningen: Runan 17 är på Peringskiölds teckning tydligt **l**, icke **t**. Tvärs över slingan går emellertid här en skraffering, och denna har på träsnittet blivit tydligare markerad, så att runan har kommit att likna **t**. Så har den blivit läst av Celsius, av Liljegren och i *UFT*. Brate har **t** i *Svenska runristare*, s. 25, men har tidigare läst **l**, att döma av ett meddelande till Hellquist (*Om de svenska ortnamnen på -inge, -unge och -unga*, s. 260). v. Friesen läser **l**. 37 **a** har bst endast på v. sidan av hst. Inga stungna runor finnas.

Om namnet *Frøystæinn* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 75, om *Birsa* U 79. 10—13 **kati** kan återge ett *Kāti* eller ett *Gaddi*; båda dessa namn äro kända från svenska medeltidsurkunder. *Kāti* är bestämd form av adj. *kātr* 'glad, kåt'. Namnet är i inskrifterna sällsynt: nom. **kati** Vg 177, ack. **kata** Öl 5, Ög 88, gen. **kata** Gursten, Lofta sn, Småland (v. Friesen i

Namn och Bygd 2, 1914, s. 8). — Namnet **kuikbiarn** finnes även, ristat på samma sätt, i inskriften L 680 Grillby, Villberga sn. Förleden är sannolikt adjektivet isl. *kvikr* 'levande', mindre troligt *Kvīg-*. Jfr dock U 42.

14—20 **i×kuliki** avser med all sannolikhet gården Körlinge i Össeby-Garns sn, omkring 3 km. S om Karby, såsom redan Peringskiöld har antagit: »NB. Kölinge straxt här hoos beläget». Namnet skrives *kølinge* 1318 *SD* 3, s. 366. Vokalen i rotstavelsen är sannolikt lång, och 16 **u** betecknar sålunda *ø̄*.

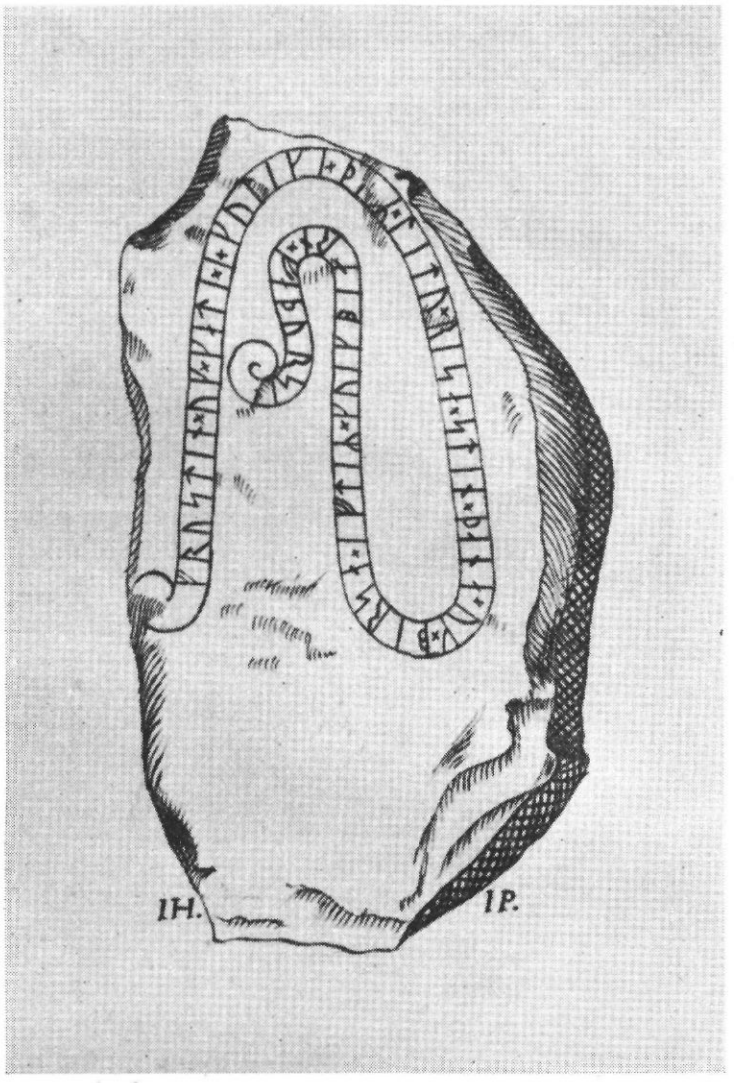

Fig. 186. U 189. L. Karby, Össeby-Garns sn.
Efter teckning av Peringskiöld.

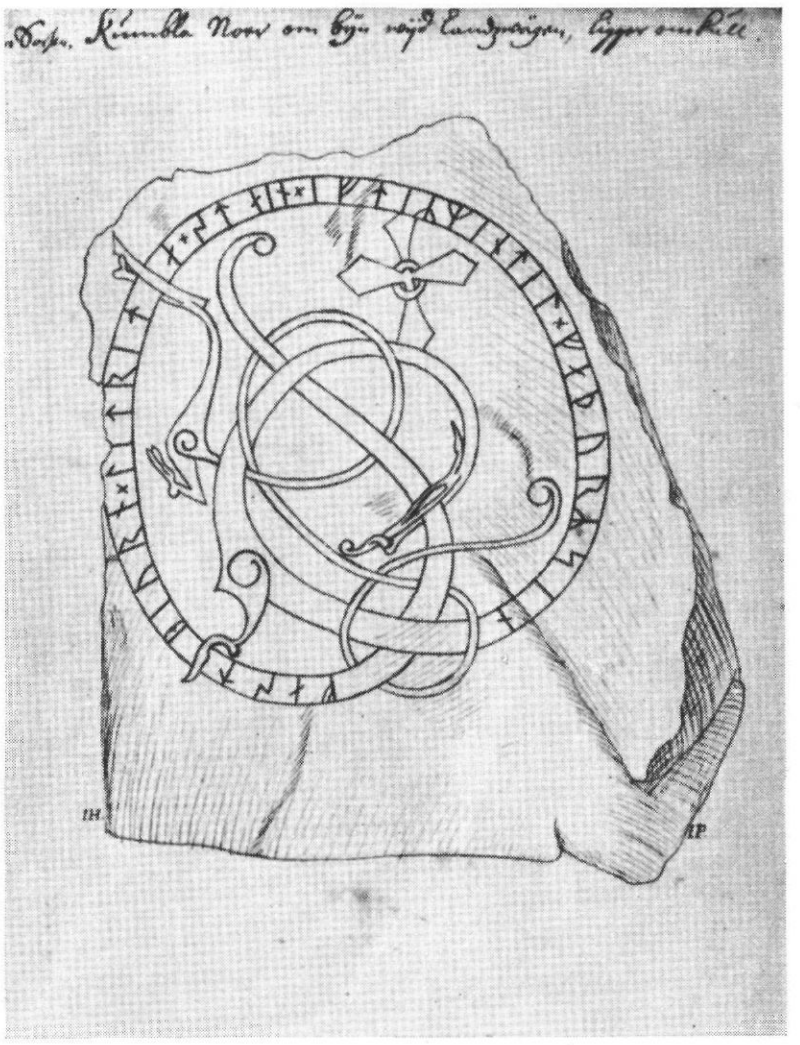

Fig. 187. U 190. Kumla, Össeby-Garns sn.
Efter teckning av Peringskiöld.

190. Kumla, Össeby-Garns sn.

Pl. 121.

Litteratur: B 238, L 599, D 2:165. J. Hadorph, Resejournal (i: Peringskiöld, Monumenta 3); J. Peringskiöld, F 1 5:1 n:r 28, Monumenta 3, bl. 33; O. Celsius, SR s. 138; UFT h. 10 (1882), s. 219; E. Brate, Anteckningar (ATA)
Äldre avbildningar: Peringskiöld, teckning (i F 1 5:1), träsnitt (i F 1 5:1, Monumenta 3 och B 238); Dybeck a. a.; Brate foto 1916 (ATA).

Runstenen fanns enligt Hadorph »wid Kumbla», enligt Peringskiöld vid »Kumbla Norr om byn wijd landzwägen, ligger omkull». Dybeck fann den »i ett dike utmed landsvägen vid torpet Nyqvarn på Kumla egor». Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Lindholm». Stenen har sedan blivit flyttad och står nu rest mitt på gårdsplanen till Stångberga skola. Torpet Nykvarn ligger o. 50 m. därifrån, på andra sidan vägen.